

Nya regler ska säkerställa rättvis konkurrens och reglera ansvar för digitala plattformar

Digital Markets Act (DMA) och Digital Services Act (DSA) är två initiativ från EU-kommissionen som syftar till att skapa säkrare samt mer öppna och rättvisa digitala marknader. Förordningarna DMA och DSA är EU:s hittills mest genomgripande försök att skapa bättre fungerande regler/omreglera nätmiljön.

Om DMA

DMA fokuserar på regleringar som ska skapa rättvis konkurrens och öppenhet på digitala marknader. Förordningen tar sikte på företag som betecknas som grindvakter. En grindvakt är företag som har en betydande inverkan på den inre marknaden, tillhandahåller en plattformstjänst som företagsanvändare använder och har en fast förankrad och varaktig ställning i sin verksamhet eller förutses ha det inom snar framtid.

Ett företag förutsätts uppfylla kraven på att vara grindvakt om det har årlig omsättning inom EU på minst 7,5 miljarder euro under vart och ett av de tre senaste räkenskapsåren eller om dess börsvärde eller motsvarande marknadsvärde uppgick till minst 75 miljarders euro och tillhandahåller samma centrala plattformstjänst i minst tre medlemsstater. Vidare ska företaget ha minst 45 miljoner aktiva slutanvändare i månaden och minst 10 000 aktiva företagsanvändare per år. En grindvakt åläggs en rad skyldigheter och krav om vad de får och inte får göra i sin dagliga verksamhet.

Grindvakten ska exempelvis ge annonsörer och utgivare, samt tredje parter tillgång till grindvaktens resultatmättningsverktyg och de data som krävs för att kunna göra en egen oberoende kontroll. Grindvakter ska bland annat även öka transparensen gällande mätningar av annonser och ge insyn i prissättningen av annonser. Med utgångspunkt i de reella problem som svenska publicister drabbas av i den digitala miljön, lyfte Sveriges Tidskrifter särskilt fram ett förslag från europaorganisationen EMMA. Det rörde vikten av att plattformarna skulle åläggas att vara icke-diskriminerande i hur tillträdet till plattformarnas tjänster ser ut, samt i hur innehåll presenteras och rankas men en sådan regel fick inget gehör.

Vid bristande efterlevnad kan en grindvakt få böter på högst 10 % av dess totala globala omsättning. Vid upprepade överträdelser kan böter på högst 20 % av grindvaktens totala globala omsättning komma ifråga. Det kan även bli aktuellt med beslut med föreläggande om vite på 5 % på genomsnittlig global dagsomsättning.

DMA börjar i huvudsak tillämpas från 2 maj 2023. Vissa artiklar tillämpas redan från 1 november bland annat befogenhet att anta delegerande akter och inrättandet av en högnivågrupp av europeiska organ och nätverk m.m.

Läs mer om DMA här https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_6423

Om DSA

DSA syftar till att skapa en inre marknad för digitala tjänster och innehåller regleringar om ansvar för digitala plattformar. Förordningen ska främst förbättra plattformarnas mekanismer för att ta bort olagligt innehåll och skydda användarna genom större transparens. Förordningen innehåller krav på att lämna information om den reklam som visas för en användare och ett förbud mot riktade annonser till underåriga. En plattform ska också utse en rättslig företrädare i varje medlemsstat där de erbjuder sina tjänster. Vidare ställer förordningen krav på att varje medlemsstat ska utse en eller flera myndigheter som ska ansvara för tillsynen av DSA och en av de behöriga myndigheterna ska även utses som samordnare för digitala tjänster. Samordnaren ska även ansvara för gränsöverskridande samarbete inom hela EU.

Det ställs även krav på utformandet av plattformarnas allmänna villkor som ligger till grund för kontroll av efterlevnaden. Under processens gång ville Sveriges Tidskrifter och andra utgivare/medier att ett s.k. publicistiskt undantag skulle införas dvs. att redaktionellt material som är grundlagskyddat ska kunna nå publiken utan ev. påverkan från plattformarna och dess användarvillkor. Det infördes inte ett sådant undantag men däremot ska plattformarna ta hänsyn till yttrandefrihet, mediernas frihet och mångfald och andra grundläggande rättigheter och friheter. Exakt vad dessa skrivningar kommer innebära för medierna och hur det kommer komma till uttryck i praktiken kommer behöva följas upp och hur det kommer tillämpas nationellt.

Medlemsstaterna ska fastställa regler för sanktioner för överträdelser och i förordningen framgår att medlemsstaterna ska säkerställa att det högsta bötesbelopp som kan komma ifråga är 6 % av den globala årsomsättningen under det föregående räkenskapsåret. För tillhandahållande av oriktig och ofullständig information m.m. ska högsta bötesbelopp vara 1 % av årsinkomsten eller den globala årsomsättningen. Precis som i DMA finns bestämmelser om vite som ska vara högst 5 % av den genomsnittliga globala dagsomsättningen eller dagsinkomsten.

DSA ska tillämpas från och med den 17 februari 2024. Vissa artiklar som bl.a. handlar om offentliggörande av information m.m. kommer tillämpas redan från 16 november 2022.

För närvarande pågår en svensk utredning om vilken eller vilka myndigheter som ska utses till behörig myndighet och samordnare för digitala tjänster och vilka nödvändiga kompletteringar av svensk rätt som krävs med anledning av DSA. Det ursprungliga kommittédirektivet angav att utredningen skulle vara klar med en del av uppdraget (att utse behörig myndighet inbegripet vilken myndighet som ska vara samordnare för digitala tjänster) till den 30 november men det har nu förlängts till 31 januari 2023. I övrigt ska utredningen redovisa sitt uppdrag den 7 april 2023.

Läs mer om DMA och DSA på EU-kommissionens hemsida

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-services-act-package>